

Eesti ülikoolide

KVALITEEDI HEA TAVA LEPE

Juhindudes teadmisest, et ülikoolid soovivad tugevdada Eesti kultuuri jätkusuutlikkust ja hariduse konkurentsivõimet ning lähtuvad oma tegevuses ühiskonna ootustest,

peavad Eesti Kunstiakadeemia, Eesti Maaülikool, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Estonian Business School, Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Ülikool ja Tartu Ülikool (edaspidi: ülikoolid) heaks tavaks teha koostööd oma tegevuse kvaliteedi kindlustamisel.

Käesolevaga kinnitavad ülikoolid, et 11. juunil 2003 sõlmitud Eesti avalike ülikoolide kvaliteedilepe on oma eesmärgi täitnud.

Ülikoolid jätkavad koostööd kvaliteedi kindlustamisel, sõlmides kvaliteedi hea tava leppe alljärgnevalt:

1. **Ülikoolid väärtustavad koostööd.** Selle kinnituseks teevad ülikoolid oma ressursse kasutades koostööd õppe-, teadus-, loome- ja arendustegevuse erinevates vormides (ühisõppekavad, doktorikoolid, kaasjuhendamine, praktikabaasid, taristu, infosüsteemid jm).
2. **Ülikoolid väärtustavad avatust.** Avatuse märgiks tagavad ülikoolid oma tegevuse ja selle tulemuste nähtavuse nii teistele ülikoolidele kui laiemale avalikkusele. Oma sisemist mitmekesisust arvestades lepivad ülikoolid ühtlasi kokku näitajad, mida saab võrreldavalt kasutada ülikooli või selle akadeemilise üksuse tegevuse mahu ja tulemuslikkuse hindamisel.
3. **Ülikoolid pööravad tähelepanu huvirühmade ootustele ja vajadustele.** Teabe saamiseks korraldavad ülikoolid tagasisideküsitlusi, ühtlustavad üliõpilaste tagasiside küsimise metoodikat, jagavad tagasiside arvestamise head praktikat ning teevad koostööd vilistlaste ning tööandjate rahulolu uurimisel.
4. **Ülikoolid edendavad õppijakeskset õpetamist.** Arengu soodustamiseks loovad ülikoolid koostöös võimalusi õppejõudude õpetamis- ja juhendamisoskuste alaseks enesetäiendamiseks, sealhulgas riiklike koolitus- ja mobiilsusprogrammide raames. Õppejõu tagasivalimisel arvestavad ülikoolid üliõpilaste tagasisidet õppejõu õpetamis- ja juhendamisoskustele ning õppejõu tegevust õpetamis- ja juhendamisoskuste ja õppekava arendamisel.
5. **Ülikoolid pööravad tähelepanu doktoriõppe väljunditele.** Laiapõhjaliste õpiväljundite saavutamiseks tagavad ülikoolid, et doktoriõppe õppekavades on olemas rahvusvaheline komponent ning doktoriõppe käigus omandatakse juhtimise, meeskonnatöö, juhendamise ja õpetamise kogemus.
6. **Ülikoolid tõstavad doktoriõpingute juhendamise kvaliteeti ja tulemuslikkust.** Juhendamise kvaliteedi parendamise eesmärgil arvestavad ülikoolid doktorantide tagasisidet ning jagavad doktorantide tagasiside küsimise ja atesteerimise ning juhendaja juhendamiskoormuse ja tulemuslikkuse hindamise ja arvesse võtmise parimat praktikat.
7. **Ülikoolid tunnustavad üksteise akadeemilist panust nii koostöö- kui konkurentsitingimustes.** Doktoriõppe üliõpilaste liikumisel ühest ülikoolist teise hindab ja arvestab vastuvõttev ülikool nii doktorandi varasemaid õpinguid kui tema juhendamist, käsitledes varasemat tulemuslikku juhendamist doktoritöö kaasjuhendamisena. Doktorantide kaasjuhendamisel pööravad ülikoolid tähelepanu juhendajate tunnustamisele, sõlmides kokkuleppeid või valides meetodeid, mis tagavad doktorandi juhendajate võrdse kohtlemise.

8. **Ülikoolid tõstavad üldist teadlikkust intellektuaalomandi küsimustes ning teevad koostööd loomevarguse ennetamisel ja avastamisel.** Eesmärgi saavutamiseks teevad ülikoolid üliõpilaste lõputööd veebipõhiselt kättesaadavaks, arendades ühtlasi välja ühtse plagiaadivastussüsteemi. Teise ülikooli akadeemilise töötaja loomingu väärkasutuse vältimiseks pööravad ülikoolid tähelepanu töötajate koolitusele ja teavitusele. Ühtlasi lisavad ülikoolid intellektuaalomandi õiguskaitsega seonduva teadmise ja oskuse omandamise üheks doktoriõppe kohustuslikuks väljundiks.
9. **Ülikoolid toetavad elukestvate õpet.** Õppimise toetamiseks arendavad ülikoolid ühtset haridusruumi, mis võimaldab õppijatel olla liikuv ning õppida oma võimaluste ja eesmärkide kohaselt erinevates vormides eri ülikoolide taseme- ja täiendusõppes. Hariduse kvaliteedi kindlustamise ning õppijate võrdse kohtlemise eesmärgil lähtuvad ülikoolid varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamisel ühiselt välja töötatud ja kinnitatud põhimõtetest.
10. **Ülikoolid tunnustavad „Euroopa teadlaste harta“ ja „Teadlaste töölevõtmise juhendi“ põhimõtteid¹.** Ülikoolid parandavad ja tugevdavad oma teaduse inimressurssi kooskõlas harta ja juhendi üldiste põhimõtete ja nõuetega, järgides ja jagades neid põhimõtteid ja väärtusi ka tulevastes algatustes, mis arendavad teadlaskarjääri ja Euroopa teadlastele mõeldud ligitõmbavat, avatud ja jätkusuutlikku tööturgu.

Rakendussätted.

1. Kvaliteedi hea tava lepet võivad osapooled täiendada kokkuleppeid täpsustavate lisadega. Käesoleva leppe sõlmimisel lisatakse sellele lisa 1 „Doktoriõpe“.
2. Kvaliteedi hea tava leppe täitmiseks loob tingimused ja leppe täitmist hindab ülikooli juhtkond. Hea tava leppe täitmise eest kannavad vastutust kõik ülikooli struktuuriüksuste juhid ja töötajad, kelle tööülesandeid kokkulepped puudutavad.
3. Kvaliteedi hea tava kokkulepete elluviimiseks korraldavad ülikoolid koostööseminare. Koostööd koordineerivad, meetodite ühtlustamist ja hea praktika jagamist korraldavad ülikoolide prorektorid, kaasates teisi huvipooli.
4. Kord aastas arutavad rektorid koostöö edukust, annavad hinnangu edusammudele ning kinnitavad edasise tegevuskava.

Signe Kivi
Eesti Kunstiakadeemia

Peeter Kross
Estonian Business School

Peep Lassmann
Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Mait Klaassen
Eesti Maaülikool

Tiit Land
Tallinna Ülikool

Andres Keevallik
Tallinna Tehnikaülikool

Alar Karis
Tartu Ülikool

¹ [Euroopa Harta Teadlastele. Teadlaste töölevõtmise juhend](#). Vastu võetud Euroopa Komisjoni 11. märtsi 2005. a soovitusena.

Lisa 1. DOKTORIÕPE

1. Doktorioppe kohustuslikud komponendid

1.1. Doktorioppe üldpõhimõtted on järgmised:

- doktorioppingute eesmärk on tagada ettevalmistus professionaalseks tegevuseks nii akadeemilises sfääris (õppejõu ja teadustöötajana) kui väljaspool seda;
- doktoriope on oma vormis ja väljundis rahvusvaheline ja interdistsiplinaarne;
- doktoriope väärtustab ja arendab eesti teaduskeelt;
- doktorandi teadus-, loome- ja arendustegevus ning töö üliõpilastega on juhendatud.

1.2. Doktorioppingud annavad doktorandile oskuse rahvusvahelises töö- ja õpikeskkonnas iseseisvalt tegutseda ning arendavad edasi võimet väljendada ennast oma erialal nii kirjalikult kui suuliselt vähemalt ühes võõrkeeles.

Doktorioppe kohustuslikud komponendid on:

- teadus- ja loometegevuse tulemuste rahvusvaheline eelretsenseeritav publitseerimine või muul viisil avalikustamine;
- osalemine rahvusvahelistel konverentsidel (ettekandega) ja muu erialane õppe-, teadus- ja loometegevus või enesetäiendus välisriigis;
- osaline võõrkeelne õpe koduülikoolis.

1.3. Doktorioppingud annavad doktorandile õpetamis-, juhendamise-, juhtimis-, meeskonnatöö ning teised erinevates tegevusvaldkondades väärtustatud oskused.

Doktoriope peab võimaldama doktorandil omandada:

- oskuse kirjutada teadusartiklit;
- oskuse õpetada ja juhendada nii ema- kui võõrkeeles;
- juhtimise, meeskonnatöö ja projektide (sh rahastamistaotluste) koostamise oskuse;
- eriala populariseerimise kogemuse;
- teadmise intellektuaalomandi õiguskaitsest.

2. Doktorioppe juhendamine

2.1. Doktorioppe tulemuslikkuse ja tõhususe mõõtmiseks lepivad ülikoolid kokku näitajad, mida saavad ülikoolid ja akadeemilised üksused kasutada eesmärkide seadmisel ja võrdlemisel.

2.2. Juhendajate juhendamisoskuste arendamiseks

- koostavad ülikoolid omavahelises koostöös doktoritöö juhendamise kirjelduse, mille eesmärk on abistada juhendajat oma ülesannete mõistmisel ja sellega kaasneva koormuse hindamisel ning anda akadeemilise üksuse juhile selgem alus juhendaja töö hindamiseks;
- viivad ülikoolid läbi juhendamisalaseid koolitusi, korraldavad koostöös partneritega seminare ja interdistsiplinaarseid töötubasid, sh rahvusvahelisi eksperte kaasates;
- jagavad ülikoolid omavahel juhendamise head praktikat.

2.3. Ülikoolid soodustavad kaasjuhendamist, mille kaudu on võimalik tõhustada juhendamist akadeemilise üksuse sees, siduda erinevaid distsipliine ning edendada koostööd ülikoolide vahel ja ettevõtlussektoriga.

2.4. Ülikoolid arvestavad doktorantide tagasisidet nii vahetu töökorraldajaga peetaval arenguestlusel kui ametikohale tagasivalimisel.

3. Koostöö doktorioppe arengute jälgimisel

3.1. Ülikoolid pööravad tähelepanu ja vahetavad teavet doktorioppe rahvusvaheliste arengutega seoses. Koostöös kõikide huvipooltega arutatakse riigisiseseid ja rahvusvahelisi trende ja eesmärgi ning kavandatakse doktorioppe edasise toetusmeetmeid.